

2023

RAPORT

ANUAL

Introducere

În anul 2023, Asociația obștească (AO) EcoContact a realizat cu succes obiectivele stabilite conform strategiei interne, onorându-și cu integritate angajamentele față de parteneri, donatori, mediul asociativ și societate. Au fost finalizate cu succes proiecte cu impact și au fost demarate altele noi, orientate în aceeași manieră spre un mediu curat și bine protejat în comunități durabile, dezvoltate din punct de vedere economic și social, în care drepturile omului sunt respectate.

Raportul anual cuprinde retrospectiva celor mai importante activități implementate de către AO EcoContact în conformitate cu domeniile strategice ale organizației și anume:

- **Legislația de mediu și implementarea Convenției Aarhus;**
- **Dezvoltarea durabilă și consolidarea parteneriatelor;**
- **Dezvoltarea organizațională.**

//

...un mediu curat și bine protejat în comunități durabile, în care drepturile omului sunt respectate.

În aceeași manieră de transparență și deschidere, EcoContact a dezvoltat și consolidat dialogul cu Guvernul Republicii Moldova, autoritățile publice locale, ONG-uri, mass-media și publicul larg în procesul de promovare a accesului la informații și justiție de mediu, implementarea acțiunilor de mediu, precum și încurajarea participării cetățenilor în procesul de luare a deciziilor. În special, în contextul acordării statutului de țară candidată în iunie 2022, precum și aprobării începerii negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, EcoContact, în calitate de membru al diverse grupuri de lucru (7 grupuri de lucru), a acordat suport în elaborarea și modificarea actelor normative prin prisma transpunerii directivelor cadru UE de mediu, elaborarea de avize și recomandări (14 avize furnizate) prin participarea la consultări publice, precum și suport în elaborarea proiectelor documentelor de politici, cum ar fi proiectul Strategiei de Mediu pentru anii 2024-2030.

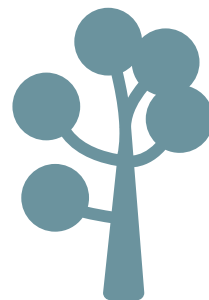
Un accent aparte în activitatea noastră a fost pus pe procesul de educare și creșterea gradului de informare și conștientizare privind protecția mediului, conservarea și protejarea biodiversității, protecția apelor, în mod deosebit, a râurilor mici, precum și a resurselor naturale, gestionarea deșeurilor și alte aspecte ce țin de probleme de mediu.

Sumarul activităților înscrite și implementarea a cinci proiecte de infrastructură:

- extinderea rețelei de apeduct din satul Văleni, r. Cahul;
- procurarea, instalarea și punerea în funcțiune a centralelor electrice fotovoltaice (CEF) „on-grid” în cadrul grădinițelor din localitățile din r. Cahul – satele Giurgiulești, Slobozia Mare și comuna Manta;
- executarea lucrărilor de reconstrucție a clădirii administrative a Î.S. Rezervația Naturală „Prutul de Jos”.

Totodată, au fost realizate **trei proiecte** care au contribuit la extinderea fâșiilor de protecție și amenajare a spațiilor publice:

- 1** crearea fâșiei forestiere de protecție și realizarea activităților de salubritate în s. Vadul lui Isac;
- 2** crearea fâșiilor agro-forestiere de protecție în satul Andrușul de Jos;
- 3** realizarea lucrărilor de amenajare și ecologizare a malurilor râulețului Crihana și a zonei adiacente acestuia.

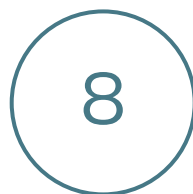
Pe parcursul anului au fost comunicate publicului larg circa 50 de tematici: zile naționale și internaționale de mediu, au fost create 22 videoclipuri informative și educaționale (animații și filmulețe) tematice, au fost desfășurate 4 campanii de comunicare și conștientizare. Au fost oferite 8 granturi pentru ONG-uri de mediu și 4 granturi mici pentru mass-media. Experții EcoContact au participat la diverse emisiuni radio și TV.

videouri
informative și
educaționale

campanii de
comunicare și
conștientizare

granturi pentru
ONG-uri de
mediu

granturi mici
pentru mass-
media

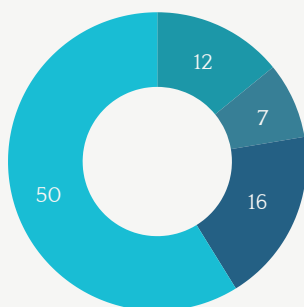
Pentru o mai bună înțelegere a transpunerii cadrului normativ și de politici UE în domeniile conexe protecției mediului, EcoContact a organizat 2 vizite tematice de studiu pentru reprezentanți ai autorităților de mediu, ai organelor de drept, APL și societatea civilă:

- ✓ 2 vizite de studiu - în Austria și în Estonia;
- ✓ 10 evenimente internaționale;
- ✓ 30 de instruirii și ateliere tematice;
- ✓ 250 de ședințe de coordonare a activităților;
- ✓ 4 conferințe practico-științifice.

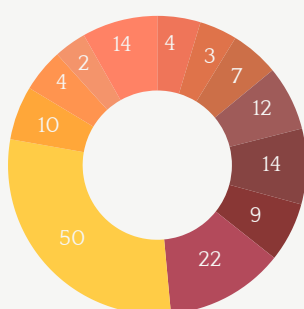
Realizările EcoContact conform domeniilor strategice

1. LEGISLAȚIA DE MEDIU ȘI IMPLEMENTAREA CONVENȚIEI AARHUS

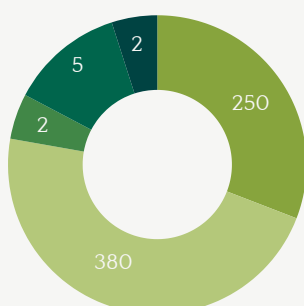
- 12 proiecte de documente normative și de politici elaborate
- Reprezentanții AO EcoContact au fost delegați în 7 grupuri de lucru
- 16 sesiuni de instruire pentru reprezentanții organelor de drept realizate
- 50 de consultații de mediu oferite

2. DEZVOLTAREA DURABILĂ ȘI CONSOLIDAREA PARTENERIATELOR

- 4 proiecte de infrastructură mari realizate
- 3 proiecte de infrastructură mici implementate
- 7 platforme locale de mediu create
- 12 granturi mici oferite (8 pentru ONG-uri și 4 pentru mass-media)
- 14 documente elaborate cu suportul EcoContact
- 9 publicații și studii tipărite
- 22 video/animații create
- 50 de evenimente și subiecte de mediu reflectate
- 10 evenimente internaționale cu participarea EcoContact
- 4 conferințe practico-științifice organizate
- 2 vizite de studii peste hotare organizate
- 14 ateliere de instruire tematice desfășurate

3. DEZVOLTAREA ORGANIZAȚIONALĂ

- 250 ședințe organizatorice/de coordonare
- 380 evenimente naționale cu participarea EcoContact
- 2 ateliere staff retreat desfășurate
- 5 propuneri de proiect depuse
- 2 proiecte noi câștigate

Tradițional, EcoContact a fost gazda și unuia dintre cele mai mari evenimente ale anului, pentru ONG-urile de mediu - **Forumul ONG-urilor de mediu ediția 2023** cu genericul „Participă – Promovează – Acționează pentru un mediu sănătos și protejat”, care a adunat peste **100 de reprezentanți ai societății civile din domeniul mediului**, înalți oficiali de stat, precum și reprezentanți ai partenerilor de dezvoltare, finalizând cu **o rezoluție adoptată** după desfășurarea a:

9 ateliere tematice

Managementul integral al resurselor de apă

Promovarea și conservarea biodiversității și a ariilor protejate

Rolul ONG-urilor în trecerea la principiile economiei verzi

Plantări forestiere comunitare prin valorificarea terenurilor degradate

Gestionarea deșeurilor și a substanțelor chimice

Comunicare și informare de mediu

Schimbările climatice și reducerea riscurilor de dezvoltare

Eficiența energetică

Convenția Aarhus și respectarea drepturilor omului la un mediu sănătos

36 teme de discuții

- Succesele și progresele Comitetului de sub-bazin Naslavcea-Vasilcău;
- Elaborarea și implementarea Planului de management al sub-bazinului hidrografic Frumoasa-Crihana;
- Progresele și lecțiile învățate de către Comitetul de sub-bazin Bălțata-Șerpeni;
- Implementarea Planului de Gestionare DH Nistru;
- Tehnologii pentru obținerea energiei din puterea râurilor;
- Dezvoltarea turismului și aplicarea măsurilor de eficiență energetică în ariile naturale protejate de stat;
- Rolul tehnologiilor de modificare a vremii în politicile de combatere a schimbărilor climatice și biodiversității;

- Silvicultură și ecologie: Viziuni contrastante;
- Proiectul Programului pentru promovarea economiei verzi în Republica Moldova pentru anii 2023-2027: obiective și acțiuni;
- Promovarea eco-etichetării în Republica Moldova;
- Rolul ONG-urilor în trecerea la principiile economiei verzi;
- Convenția Aarhus – instrument de garantare a dreptului la un mediu sănătos;
- Implementarea Convenției Aarhus în Republica Moldova;
- Provocări în apărarea dreptului la un mediu sănătos la nivel local;
- Scut pentru apărătorii drepturilor omului – Protecția apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova;
- Registrul emisiilor și transferului de poluanți în implementarea Convenției Aarhus;
- Cadrul strategic privind gestionarea deșeurilor;
- Răspuns de urgență la probleme de mediu asociate cu fluxul de refugiați – cazul s. Palanca, r. Ștefan Vodă;
- Posibilități de colectare a deșeurilor din plastic din localitățile rurale;
- Aspecte de gestionare a deșeurilor cu conținut de POP;
- REP. Sistemul colectiv de gestionare a deșeurilor de ambalaje ;
- Programul „ECO-Utilizare” – colectare separată a deșeurilor pe malul stâng al Nistrului;
- Convenția Primarilor – o inițiativă europeană preluată cu succes în R. Moldova. Exemple și bune practici;
- Realizarea proiectelor de eficiență energetică, succese și impedimente;
- Campania ECOlogic, ECONomic. Implicarea experților;
- Impactul schimbărilor climatice asupra frecvenței și intensității dezastrelor legate de climă;
- Rolul SHS în implementarea Convenției ONU privind combaterea deșertificării;
- Tehnologii de adaptare și răspuns la provocările schimbărilor climatice în Republica Moldova;
- Adaptarea la schimbările climatice: proiecte de gestionare a deșeurilor și de agricultură ecologică pe malul stâng al Nistrului;
- Instrumente inovative în comunicare și informare. Experiența Ecopresa;
- Metode participative de comunicare despre mediu;
- Comunicarea cu tinerii în protecția naturii;
- Experiența EcoFm în informarea de mediu;
- Life-hack-uri privind fiecare etapă a organizării unei plantări forestiere comunitare (din afara fondului forestier). Identificarea terenului/ alegerea speciilor și proiectarea, specificul terenurilor degradate/ identificarea surselor de material săditor;
- Atragerea finanțării: granturi, sponsori, diaspora. Agregarea comunităților cointeresate. Realizarea propriu-zisă a plantării, lucrări pre-plantare și post-plantare;
- Îngrijirea, protecția, lucru cu comunitățile locale. Comunicarea și diseminarea rezultatelor. Securizarea viitoarei păduri după comunitate și evitarea înstrăinării.

FORUMUL ONG-urilor de Mediu

Participă - Promovează - Acționează
pentru un mediu sănătos și protejat

9

ateliere tematice
desfășurate

100

participanți/reprezentanți
ai societății civile

16

articole
în presă

36

tematici de mediu
abordate

1

rezoluție
adoptată

01 LEGISLAȚIA DE MEDIU ȘI IMPLEMENTAREA CONVENȚIEI AARHUS

Garantarea condițiilor sigure pentru mediu și viață la nivel național poate fi realizat prin promovarea unui cadru de politici, precum și normativ, care ar asigura aplicarea tuturor instrumentelor necesare, care să contribuie la organizarea activității umane și economice în așa fel, încât aceasta să se desfășoare cu maximă responsabilitate față de mediu și societate. Astfel, experții EcoContact au examinat, comentat și oferit avize și recomandări pentru **12 proiecte de documente normative și de politici:**

- Analiza Impactului de Reglementare (AIR) la proiectul Codului silvic;
- Analiza preliminară a Impactului de Reglementare la proiectul de Lege privind acțiunile climatice;
- Analiza impactului de reglementare la proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător;
- Proiectul HG cu privire la aprobarea Codului Silvic;
- Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind depozitarea deșeurilor;
- Proiectul Hotărârii de Guvern pentru modificarea Regulamentului cu privire la planificarea gestionării secetei aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 779/2013;
- Proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea ecologică a deșeurilor de mercur;
- Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (consolidarea prevederilor ce țin de Fișa cu date de securitate reglementată prin Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice și Legea nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră);
- Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2023–2025 și a Planului de activitate a Guvernului pentru anul 2023, în domeniul protecției mediului;
- Analiza Impactului de Reglementare (AIR) asupra proiectului de lege pentru modificarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, aprobat prin Legea nr. 852/2002;
- Proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului Codului funciar;
- Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea instituirii mecanismului de guvernanță energetică și a schimbărilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică).

Reprezentanții AO EcoContact au fost delegați în **7 grupuri de lucru:**

- Grupul de Lucru dedicat angajamentelor ce reies din apartenența la tratatele internaționale și organizațiile/structurile regionale și internaționale din domeniul mediului;
- Grupul de Lucru dedicat Strategiei privind diversitatea biologică pentru perioada 2023–2030 și Planul de Acțiuni pe implementarea acesteia;
- Grupul de Lucru ce va contribui la revizuirea și actualizarea Planului național de implementare pentru Republica Moldova în temeiul Convenției de la Stockholm privind poluanți organici persistenți;
- Grupul de Lucru asupra revizuirii și definitivării proiectului Codului silvic;
- Grupul de Lucru dedicat Economiei Verde și Circulare;
- Grupul de Lucru dedicat domeniului managementului deșeurilor;
- Grupul de Lucru dedicat reabilitării lacului Belev din Rezevația Biosferei Prutul de Jos.

7 GRUPURI DE LUCRU

O activitate inițiată în anul 2020 și finalizată cu succes în anul 2023 a constituit crearea sistemului de etichetare ecologică în Republica Moldova. Astfel, prin intermediul programului Uniunii Europene (UE) pentru Mediu, EcoContact a lucrat la elaborarea Hotărârii de Guvern și documentele aferente pentru promovarea acestuia, precum și a elaborat însemnele etichetei ecologice. În martie 2023 HG privind etichetarea ecologică a fost aprobată de Guvern și urmează a intra în vigoare în aprilie 2024. Astfel, acest sistem este similar celui al UE și transpune Regulamentul 66/2010 privind eticheta ecologică a UE.

La fel, în cadrul proiectului „Justiție Verde”, finanțat de Suedia, pentru componenta de **legislație de mediu și implementarea Convenției Aarhus**, au fost organizate:

3

Sesiuni regionale comune de formare pentru 92 de reprezentanți ai procuraturilor teritoriale și ai inspectorilor de mediu (22% femei) privind cooperarea interinstituțională, tehnici și metode de investigare a încălcărilor legislației de mediu, procedura de cercetare la fața locului, precum și întocmirea actelor de procedură.

6

Instruiri tematice pentru subdiviziunile Inspectoratului pentru Protecția Mediului în aplicarea Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, Legea nr. 163/2006 privind activitatea de antreprenoriat și prevederi specifice referitoare la contravențiile și infracțiunile de mediu prevăzute de Codul Administrativ și Codul Penal (145 participanți inspectori, 40% femei).

7

Sesiuni de instruire pentru procurori și judecători privind dreptul mediului și particularitățile de cercetare și examinare a infracțiunilor de mediu organizate în parteneriat cu Institutul Național al Justiției (98 participanți individuali - 40% femei (33 judecători și 65 procurori), 54 de ore academice).

Consultații de mediu

Pe parcursul anului 2023, EcoContact a acordat peste **50 de consultații de mediu gratuite**. Acestea au vizat diverse tematici precum:

- legalitatea lucrărilor de tăieri a fondului forestier;
- extinderea întovărășirilor pomicole;
- extinderea pădurii pe terenuri agricole;
- prevederile legale privind amenajarea spațiilor verzi;
- jurisprudența CEDO privind protecția mediului;
- cadrul legal privind managementul deșeurilor;
- crearea oficiilor verzi;
- etichetarea ecologică;
- evaluarea impactului asupra mediului;
- evaluarea strategică de mediu etc.

La fel, a fost acordat suport beneficiarilor în elaborarea demersurilor și sesizărilor către autoritățile publice de mediu privind încălcările legislației de mediu. În acest context, un solicitant a beneficiat de suport juridic în apărarea în instanța de judecată a dreptului său de a folosi resursele naturale locale.

50 CONSULTAȚII DE MEDIU GRATUITE

Campanii de conștientizare și educare

Pe parcursul anului 2023, EcoContact a desfășurat un șir de campanii de comunicare care au vizat informarea, educarea și sensibilizarea publicului larg privind promovarea proceselor de dezvoltare durabilă, protecția mediului și utilizarea sustenabilă a resurselor naturale și urmărind formarea unei societăți responsabile, ce asigură un mediu favorabil vieții generațiilor actuale și viitoare.

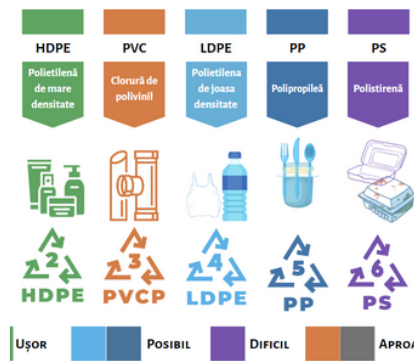
În special, se remarcă următoarele activități de comunicare:

Campania de informare și sensibilizare cu privire la problemele de mediu, în cadrul căreia, lunar, pe parcursul întregului an, au fost abordate subiecte stringente din acest domeniu precum: tăieri ilegale de păduri, schimbările climatice, pășunatul ilegal, vânatul ilegal, importanța și regulile de conduită în ariile naturale protejate, promovarea sortării deșeurilor, poluarea apelor de suprafață, pericolul utilizării apei subterane pentru irigare, mobilitatea urbană durabilă, evaluarea impactului asupra mediului, pericolul arderii frunzelor și resturilor vegetale, pericolul arderii deșeurilor. Au fost create **12 caricaturi** și **12 articole informative**, inclusiv informația a fost diseminată sub forma calendarelor pentru anul 2023.

$$1 \text{ Campanie de informare} = 12 \text{ caricaturi} + 12 \text{ articole}$$

Au fost comunicate circa 80 de evenimente/subiecte de mediu precum: Ziua mondială a rezervațiilor și parcurilor naturale, ziua mondială a zonelor umede, ziua globală a reciclării, ziua mondială a mobilității, ziua mondială a eficienței energetice, ziua mondială a vieții sălbatice etc., dar și subiecte de sensibilizare și conștientizare privind importanța albinelor, sfaturi de reducere a deșeurilor, rolul păsărilor în ecosistemele naturale, sfaturi pentru a economisi apa, conservarea și importanța diversității biologice etc.

În scopul sporirii informării și creșterii gradului de sensibilizare cu privire la valoarea ariei protejate și serviciile ecosistemice ale acesteia din perspectiva impactului schimbărilor climatice, au fost realizate:

- GHID TURISTIC: atracții turistice din Sub-bazinul Frumoasa-Crihana și Rezervația Biosferei „Prutul de Jos”
- HARTA ILUSTRATĂ

De asemenea, a fost elaborată broșura Rezervația biosferei „Prutul de Jos” – beneficiile ariei protejate, conservarea și protecția mediului din zonă

Au fost realizate 10 videouri și 12 animații video pe diverse tematici privind protecția mediului, cu scop informativ, educativ și de sensibilizare:

- Ce reprezintă dreptul la un mediu sănătos?
- Care sunt efectele toxice ale plumbului în vopsele și alte materiale de construcție
- Nu arde frunzele sau alte deșeuri menajere
- Recomandările EcoContact privind tăierile ilegale
- Păsările, sursa de inspirație pentru Om
- Lucruri simple pe care le poți face pentru a proteja planeta Pământ
- Ce nu știai despre albine?
- Micii ecologiști
- Rata terenurilor afectate de secetă în perioada 2000 – 2019
- Proiecte mari de infrastructură în cadrul Proiectului Consolidarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în rezervația biosferei „Prutul de Jos”
- Proiecte pilot în cadrul Proiectului Consolidarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în rezervația biosferei „Prutul de Jos”
- Primarul comunei Manta despre panourile fotovoltaice instalate pe acoperișul grădiniței
- Primarul satului Giurgiulești despre panourile fotovoltaice instalate pe acoperișul grădiniței
- Primarul satului Slobozia Mare despre panourile fotovoltaice instalate pe acoperișul grădiniței
- Anul 2023 în cifre
- Prezentarea Ghidului apărătorilor dreptului la un mediu sănătos
- Trei R pentru protecția mediului
- Acțiuni mici cu impact mare pentru climă
- Spuneți #Nu plasticului
- Promovarea sortării și reducerea deșeurilor
- Mobilitatea urbană
- Gestionarea deșeurilor organice

O altă activitate în acest sens a constat în elaborarea și diseminarea a **500 de seturi/postere** cu păsările Prutului de Jos, care au ajuns în școlile parte a RBPJ și a sub-bazinului Frumoasa Crihana. Totodată, circa **400 de elevi** din clasele gimnaziale, din cadrul instituțiilor de învățământ, au participat la campania de informare și sensibilizare privind importanța valorii patrimoniale a zonei respective sub aspect turistic, de recreere și sub aspect științific și ecologic. Astfel, pe parcursul lunilor februarie și martie, în cadrul orelor de ecologie și biologie, tinerii din localitățile Brînza, Colibași, Slobozia Mare, Roșu, Crihana Veche, Giurgiulești, Andrușul de Jos, Andrușul de Sus, Văleni, Manta, Cîșlița Prut, Vadul lui Isac și mun. Cahul, au fost familiarizați cu reguli de comportament, valoarea și importanța zonei, atitudini și comportamente responsabile față de aceasta.

Dreptul omului la un mediu sănătos este tematica campaniei de comunicare promovată de EcoContact an de an, în scopul promovării Convenției de la Aarhus și accesul publicului la informație. În context, în anul 2023, cu acest prilej au fost elaborate pliante privind explicarea noțiunilor de bază, informații utile pentru apărătorii de mediu, care sunt drepturile și obligațiile apărătorilor de mediu, care sunt obligațiile statului în raport cu apărătorii de mediu, care sunt autoritățile competente să constate și să sancționeze încălcările legislației de mediu.

CE CUPRINDE DREPTUL OMULUI LA UN MEDIU SĂNĂTOS?

Dreptul omului la un mediu sănătos include mai multe drepturi specifice interdependente între ele:

- Dreptul la condiții de trai și de viață într-un mediu sănătos
- Dreptul la aer curat
- Dreptul la utilizarea resurselor naturale
- Dreptul la apă potabilă
- Dreptul de acces la informație privind starea mediului
- Dreptul de a participa la procesul de luare a deciziilor
- Dreptul de acces la justiție în probleme de mediu.

Convenția de la Aarhus, ratificată prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 346-XIV din 07 aprilie 1999, garantează accesul publicului la informație, dreptul acestuia de a participa la procesul adoptării deciziilor și cel de a apela la justiție în probleme referitoare la mediu.

DREPTUL DE ACCES LA INFORMAȚIE DE MEDIU
DREPTUL DE PARTICIPARE LA LUAREA DECIZIILOR DE MEDIU
DREPTUL DE ACCES LA JUSTIȚIE DE MEDIU

Obligații autorităților statului să prezinte publicului această informație cu privire la starea mediului, și/sau copie actelor efective ce conțin sau înclud această informație.

Obligații autorităților publice de a asigura participarea publicului la procedurile de elaborare și de adoptare a deciziilor aferente domeniului de mediu.

Dreptul de a contesta deciziile în materie de mediu a autorităților publice dacă acestea au fost adoptate fără respectarea dreptului de acces la informație ecologică și dreptul de participare în procesul decizional.

Acest material informativ a fost produs în cadrul proiectului „Scut pentru apărătorii drepturilor omului - Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor - Institutul European, cu sprijin financiar al Uniunii Europene și cofinanțat de Suedia. Conținutul prezentat este responsabilitatea exclusivă a Asociației EcoContact și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene și/sau ale Suediei.

CARE SUNT AUTORITĂȚILE COMPETENTE SĂ CONSTATE ȘI SĂ SANȚIONEZE ÎNCĂLCĂRILE LEGISLAȚIEI DE MEDIU?

Inspectoratul pentru protecția mediului (IPM) - autoritate administrativă din subordinea Ministerului Mediului, imputernicit să efectueze supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale.

Administrația Publică Locală (APL) are atribuții limitate precum: gestionarea deșeurilor, a resurselor de apă, a fondului forestier proprietate locală, folosirea și protecția subșolului, gestionarea folosirii obiectelor regimului vegetal, protecția calității aerului atmosferic, zootehnie.

Inspectoratul General al Poliției (IGP) este autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne care asigură, în condițiile legii, implementarea politicilor statului în domeniul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii și securității publice, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor și comunității, prevenirea depistarea și investigarea infracțiunilor și a contravențiilor de mediu, asistența populației și autorităților administrației publice locale.

Procuratura este instituția publică autonomă în cadrul autorității judecătorești care, în procedura penală contribuie la stabilirea faptelor de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor și ale societății în materie de mediu.

Instanța de judecată îndeplinește justiția în scopul apărării și realizării dreptului la un mediu sănătos și liberărilor fundamentale ale cetățenilor și ale asociațiilor acestora ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor. Această instanță judecă toate cauzele privind raporturile juridice civile, de conținut administrativ, contravenționale și penale, precum și orice alte cauze pentru care legea nu stabilește o altă competență.

Acest material informativ a fost produs în cadrul proiectului „Scut pentru apărătorii drepturilor omului - Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor - Institutul European, cu sprijin financiar al Uniunii Europene și cofinanțat de Suedia. Conținutul prezentat este responsabilitatea exclusivă a Asociației EcoContact și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene și/sau ale Suediei.

CARE SUNT DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE APĂRĂTORILOR DE MEDIU?

Monitorizarea încălcărilor legislației de mediu și a abuzurilor dreptului la un mediu sănătos. Asistarea solicitanților în elaborarea și depunerea petițiilor. Organizarea protestelor și exprimarea opiniei incalcată și abuzurilor dreptului la un mediu sănătos. Sprijinirea bunilor guvernării și a politicii guvernamentale centrate pe protecția mediului. Organizarea evenimentelor de conștientizare și educație ecologică. Luarea de măsuri pasnice pentru a preveni potențialele încălcări ale drepturilor omului la un mediu sănătos. Luarea de măsuri pentru a curma încălcările legislației de mediu și asigurarea atragerii la răspundere a făptuitorilor.

- Să urmărească realizarea și protecția drepturilor de mediu la nivel național și internațional.
- Să inițieze asociații sau organizații neguvernamentale de mediu.
- Să se intrunescă în mod pasnic.
- Să ofere asistență juridică calificată sau orice alte consultanți întru apărarea drepturilor omului la un mediu sănătos.
- Să beneficieze de o remediu eficient în cazul încălcării drepturilor de mediu.
- Să solicite, să primească și să utilizeze resurse în scopul protejării drepturilor de mediu.
- Să exercite legal și liber activitatea de apărări ale mediului.
- Să solicite, să dețină și să primească informații referitoare la drepturile omului, inclusiv informații privind mediul înconjurător.
- Să depună plângeri/petiții cu privire la politicile și actele normative referitoare la mediu.
- Să inițieze instituțiilor statului avize, comentarii și recomandări privind îmbunătățirea activității acestora în vederea atingerii obiectivelor de activitate și de mediu.
- Să participe la consultanți și audieri publice, proceduri pentru evaluarea conformității proiectelor de documente de mediu cu legislația națională și internațională.
- Să beneficieze de o protecție efectivă, în temeiul legislației naționale, în activitatea de depistare a încălcărilor legislației de mediu sau a omisiunilor imputabile statului, care au rezultat încălcări ale dreptului omului la un mediu sănătos.

Acest material informativ a fost produs în cadrul proiectului „Scut pentru apărătorii drepturilor omului - Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor - Institutul European, cu sprijin financiar al Uniunii Europene și cofinanțat de Suedia. Conținutul prezentat este responsabilitatea exclusivă a Asociației EcoContact și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene și/sau ale Suediei.

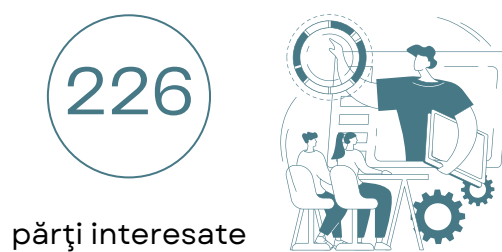
Protocolul CEE privind Registrul Național al Emisiilor și al Transferului de Poluanți (RETP) a fost adoptat la ședința părților Convenției Aarhus din 23 mai 2003, în cadrul Conferinței ministeriale „Mediu pentru Europa” de la Kiev. Sistemul Informațional RETP prezintă date sistematizate despre emisiile de poluanți în aer, apă, sol și sursele difuze precum și transferurile de deșuri și poluanți din apele reziduale în afara amplasamentului, raportate de către operatorii industriali care desfășoară una sau mai multe dintre activități. În cadrul proiectului îmbunătățirea Sistemul Informațional „Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți în țările din Balcanii de Vest și Republica Moldova” (SIA RETP) în Republica Moldova au fost organizate **7 evenimente de instruire**, la care au participat (online și fizic)

226 părți interesate, dintre care:

- 30 reprezentanți ai ONG-urilor,
- 126 reprezentanți ai operatorilor din diferite sectoare de activitate: energetic, ape reziduale, industrie, deșuri, industria chimică etc., ce s-au înregistrat în registru.
- 20 reprezentanți ai autorităților de mediu.

evenimente de
instruire

părți interesate

La fel, au fost organizate 2 instruirii cu tematica procurări durabile și eticheta ecologică cu participarea a peste 60 de companii și autorități responsabili de achiziții din cadrul mai multor instituții de stat. Scopul evenimentelor a fost promovarea includerii criteriilor etichetei ecologice în achizițiile publice pentru a fi mai durabile.

Facilitare/Suport în elaborarea planurilor, strategiilor și programelor

La componenta de facilitare și suport în elaborarea planurilor, strategiilor și programelor, în cadrul proiectului „Justiție Verde” s-a continuat modificarea metodologiilor de calcul al prejudiciului adus componentelor de mediu (aer, sol, subsol, apă – de suprafață și subterană, fond forestier și spații verzi, biodiversitate, regnul animal și vegetal, pescuit etc).

La fel, 11 documente de politici și planificare de la nivel local din regiunea Prutului de Jos au fost completate cu acțiuni de protecție a mediului și adaptare la schimbările climatice, în funcție de necesitățile și caracteristicile fiecărei localități în parte.

Un alt document la care s-a lucrat pe parcursul anului 2023 a fost susținerea procesului de elaborare a celui de-al 4-lea Raport național privind implementarea Convenției Națiunilor Unite pentru Combaterea Deșertificării. Această activitate a fost realizată în cadrul proiectului implementat UNEP, susținut financiar de GEF.

Acest raport oferă o analiză detaliată a progresului Republicii Moldova în combaterea deșertificării și a degradării terenurilor, acoperind perioada 2016–2019. Analiza include o evaluare națională și o descriere detaliată, conformă cu obiectivele Cadrului strategic al Convenției Națiunilor Unite pentru Combaterea Deșertificării (UNCCD) pentru perioada 2018–2030, implementate în Sistemul de evaluare a performanței (PRAIS) pentru raportare și validare. Scopul acestui raport este de a spori conștientizarea, de a oferi suport autorităților naționale relevante și partenerilor de dezvoltare, servind ca un instrument de referință și ghid în îndeplinirea obligațiilor legale ale Republicii Moldova în lupta împotriva deșertificării.

Evaluarea mecanismului de prevenire, pregătire și răspuns al incendiilor forestiere și de vegetație a constituit un alt document de analiză elaborat în anul 2023 în cadrul proiectului susținut de către Serviciul Forestier al Departamentului Agricultură al SUA. Analiza a furnizat un cadru de ansamblu al mecanismului operațional existent în Republica Moldova pe varii componente ce includ incendiile forestiere, inclusiv identificarea necesităților și activităților necesare de întreprins pentru a consolida acest domeniu. Astfel, documentul a oferit un cadru de suport în lansarea altor activități și idei de proiect în sectorul forestier.

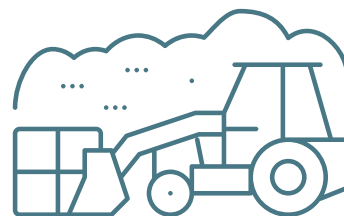
Suport în implementarea proiectelor locale

În cadrul Proiectului **Consolidarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în Rezervația Biosferei „Prutul de Jos”** au fost realizate cinci proiecte de infrastructură, care au și vizat dezvoltarea durabilă, inclusiv consolidarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice. Astfel, în satul Văleni, r. Cahul, a fost extinsă rețeaua de aprovizionare cu apă pentru porțiunea nouă a satului, în satele Manta, Slobozia Mare și Giurgiulești au fost achiziționate, instalate pe acoperișurile a trei grădinițe și puse în funcțiune centrale electrice fotovoltaice (CEF) „on-grid”. În același proiect, a fost renovată clădirea administrativă a Î.S. Rezervația Naturală „Prutul de Jos” din satul Slobozia Mare, raionul Cahul, care a inclus construcția acoperișului comun și termoizolarea tavanului, schimbarea geamurilor, renovarea fațadei clădirii, consolidarea pereului clădirii și instalarea pavajului în curte. La fel au fost construite blocurile sanitare exterioare și instalată mini-stația de epurare și montată o poartă nouă.

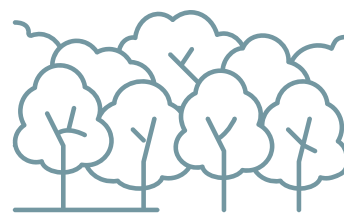

Alte **trei proiecte pilot**, la fel, au contribuit la îmbunătățirea stării mediului din regiunea „Prutul de Jos”:

La Vadul lui Isac, raionul Cahul, au fost realizate lucrările de salubritate a terenului adiacent gunoiștii și îngrădirea acestuia cu gard din plasă ghimpată, ulterior a fost plantată o fâșie forestieră cu o suprafață de 1 ha și instalat sistemul video de monitorizare a zonei.

În satul Andrușul de Jos au fost create mai multe fâșii agro-forestiere de protecție. Circa 2400 de puiți (arbori și arbuști) au fost plantați în 6 sectoare, pe o suprafață de 200 de ari, conform tehnologiilor silvice și respectării exigențelor ecologice și silvice.

În satul Crihana Veche au fost realizate lucrările de amenajare și ecologizare a malurilor râulețului Crihana și a zoneii adiacente acestuia din satul Crihana Veche, r. Cahul. Aceste lucrări includ demontarea plăcilor de beton, construcția și montarea podețului din metal, instalarea pilonilor și a corpurilor de iluminat, inclusiv amenajarea malurilor.

Activități de acordare a suportului în implementarea proiectelor locale au fost desfășurate și în cadrul proiectului „O justiție verde pentru un mediu protejat și comunități durabile în Republica Moldova”.

7 7 platforme locale de mediu au fost create în mun. Bălți, raioanele Cahul, Căușeni, Fălești, Hîncești, Ștefan Vodă și Ialoveni. Scopul principal al activității platformelor locale de mediu vizează consolidarea capacităților diferitor actori în implementarea legislației de mediu și contracararea contravențiilor de mediu la nivelului raioanelor-țintă.

8 Au fost oferite 8 granturi mici în cadrul Programului „Cetățeni activi pentru un mediu sănătos și Justiție Verde”, pentru a oferi suport organizațiilor neguvernamentale din cele șapte raioane prestabilite ale Republicii Moldova, în soluționarea problemelor de mediu locale, promovarea, sprijinul și facilitarea participării publicului la luarea deciziilor și elaborarea regulamentelor locale cu aspecte de mediu.

4 Au fost oferite 4 granturi mici în cadrul Programului „Jurnalism comunitar pentru un mediu sănătos și justiție verde”. Scopul PGM pentru mass media vizează susținerea investigațiilor jurnalistice în cele 7 raioane-țintă ale proiectului, care să atragă atenția asupra problemelor de mediu în regiune, la aspecte privind elucidarea, investigarea și examinarea cazurilor de încălcare a legislației de mediu, să contribuie la implicarea comunităților locale în monitorizarea și rezolvarea acestora.

EcoContact, de rând cu toată societatea, s-a alăturat acțiunilor de susținere a refugiaților ucraineni în Republica Moldova. Astfel, pe lângă oferirea ajutorului umanitar, în cadrul proiectului „Răspuns de urgență la problemele de mediu asociate cu fluxul de refugiați” în satul Palanca a fost creată o platformă de colectare și sortare, precum și balotare a plasticului. În 2023 a fost selectat manual, balotată și evacuată spre reciclare peste o tonă de plastic, care a fost acumulat din localitățile de frontieră, urmare a răspunsului umanitar pentru fluxul de refugiați din Ucraina, la începutul anului 2022. Astfel, prin colectarea separată, compactarea deșeurilor din plastic și transferul lor către un reciclator autorizat, pentru prima dată, în regiunea Parcului Național „Nistrul de Jos”, a fost pus în funcțiune un mecanism eficient de management al deșeurilor din plastic. Această realizare a fost posibilă grație cooperării eficiente a primăriei Palanca și EcoContact, susținută financiar de Suedia.

Cercetări și elaborare de metodologii

Odată cu aprobarea HG privind crearea mecanismului de etichetare ecologică în Republica Moldova s-a lansat și studiul care a analizat sistemul de etichetare ecologică, inclusiv pașii necesari pentru a stabili acest sistem, instituțiile implicate, forme de etichetare, grupuri de produse și servicii etc.

O altă activitate inițiată în anul 2023 în cadrul programului UE pentru Mediu a fost „Consolidarea rețelei Emerald în Republica Moldova”. Astfel, pentru elaborarea unei Foi de parcurs privind consolidarea rețelei Emerald a fost realizat un studiu de cercetare privind situația actuală și lacunele existente legislative, instituționale, de management și conservare pe acest subiect, cu elaborarea unor acțiuni specifice ce ar consolida pe de o parte rețeaua Emerald, precum și de a mări indicele de suficiență pe de altă parte.

Publicații și studii

- Ghid: Sistemul de etichetare ecologică în Republica Moldova
- Ghid turistic: atracții turistice din Sub-bazinul Hidrografic Frumoasa-Crihana și Rezervația biosferei „Prutul de Jos”
- Harta turistică ilustrată: Rezervația biosferei „Prutul de Jos”
- Broșură: Rezervația „Prutul de Jos”
- Ghid: Litigii strategice de mediu
- Postere: Păsările din Rezervația biosferei „Prutul de Jos”
- Evaluarea mecanismului de prevenire, pregătire și răspuns al incendiilor în Republica Moldova – cu accent pe incendii forestiere și de vegetație
- Introducerea inițiativei Pieței unice a UE pentru produse ecologice (studiu realizat în cooperare cu CIVITA Armenia)
- Raportul Național nr. IV „Implementarea Convenției Națiunilor Unite pentru Combaterea Deșertificării în Republica Moldova”

Consolidarea parteneriatelor

Și în 2023, un accent important a fost pus pe consolidarea parteneriatelor și comunicarea cu alte ONG-uri, participând activ în cadrul a diverse platforme naționale, precum și internaționale. Printre cele mai importante evenimente de acest gen se enumeră:

- Reuniunea a opta a Grupului de lucru privind accesul la informații în cadrul Convenției Aarhus, 9-10 noiembrie 2023, Geneva, Elveția.
- Reuniunea anuală a Centrelor Aarhus, ediția 2023, 17-18 octombrie 2023, Dushanbe, Tajikistan.
- Cea de-a zecea reuniune a părților Protocolului privind Registrul emisiilor și transferului de poluanți (RETP, PRTR(eng)) al Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu (Convenția de la Aarhus). 27-28 noiembrie 2023, Geneva, Elveția.

- Conferința internațională: Îmbunătățirea rezilienței climatice: Asocierea Pactului Verde european cu Agenda Verde pentru Balcanii de Vest, 19 mai 2023, Podgorica, Muntenegru.
- Cea de-a 15-a reuniune a grupului de lucru privind accesul la justiție în temeiul Convenției Aarhus, 4–5 aprilie 2023, Geneva, Elveția.
- Conferința regională privind consolidarea statului de drept și îmbunătățirea accesului la justiție. 1-2 decembrie, 2023, Tbilisi, Georgia.
- Conferința Anuală a părților interesate a Agendei maritime comune pentru Marea Neagră. 22-23 noiembrie 2023, Bucureșt, România.
- Reuniunea experților de mediu, reziliență climatică și securitate în regiunea Parteneriatului Estic.
- Platforma națională a Forumului Societății Civile al Parteneriatului Estic.
- A 15-a Reuniune a forumului Societății Civile al Parteneriatului Estic. 14–16 noiembrie 2023, Bruxelles, Belgia.

De asemenea, în scopul consolidării parteneriatului, dar și a schimbului de experiență, au fost efectuate **două vizite de studiu**.

Una dintre acestea a vizat schimbul de experiență și bune practici privind transpunerea aspectelor ce țin de prevenirea și investigarea infracțiunilor de mediu în Estonia, care a fost desfășurată în septembrie 2023.

O altă vizită de studiu a vizat consolidarea gestionării durabile a ariilor protejate și a avut loc în Austria în parcurile naționale „Neusiedler See-Seewinkel National Park” și „Donau-Auen National Park”, cu participarea reprezentanților autorităților de stat, a autorităților publice locale din cadrul Rezervației biosferei „Prutul de Jos”, a Sub-bazinului Hidrografic Frumoasa-Crihana. Scopul vizitei a fost acumularea de cunoștințe și abilități referitoare la gestionarea eficientă și corectă a ariilor protejate, cu accent pe conservare.

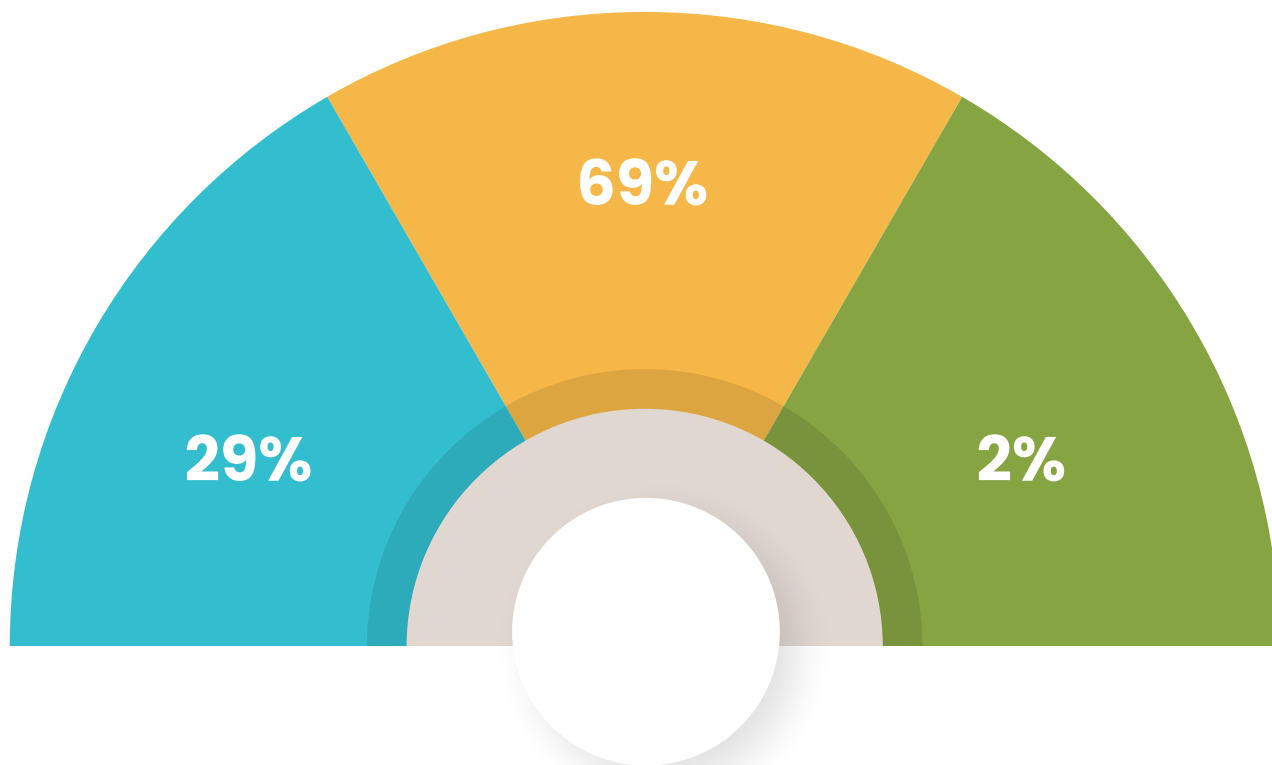
03 DEZVOLTAREA ORGANIZAȚIONALĂ

Eficientizarea, dezvoltarea și optimizarea managementului organizațional reprezintă un aspect cheie și o direcție strategică a EcoContact în scopul căreia se depun eforturi susținute și se acordă o atenție deosebită. În acest sens, în anul 2023, au fost implementate două cursuri cheie, având ca scop **consolidarea și optimizarea resurselor umane** din cadrul EcoContact. Prima inițiativă a constat într-o întâlnire organizațională, axată pe evaluarea și îmbunătățirea aspectelor strategice, cu accent deosebit pe **dezvoltarea abilităților de comunicare**. Această sesiune a avut drept rezultat o mai bună aliniere a echipei cu obiectivele organizaționale și o îmbunătățire semnificativă a modului în care comunicarea este gestionată în cadrul organizației.

De asemenea, a fost organizat un **Curs de prim ajutor** de bază conform certificării europene, oferit de Crucea Roșie Română. Această inițiativă a fost concepută pentru a consolida competențele personalului în acordarea primului ajutor în situații de urgență. Participanții au parcurs module de instruire intensive, dobândind cunoștințe esențiale și competențe practice care vor contribui la creșterea nivelului de siguranță în cadrul organizației.

Raport financiar 2023

01 DOMENIUL STRATEGIC
legislația de mediu și
implementarea Convenției Aarhus

02 DOMENIUL STRATEGIC
dezvoltarea durabilă și
consolidarea parteneriatelor

03 DOMENIUL STRATEGIC
dezvoltarea
organizațională

Mulțumiri partenerilor de dezvoltare

Și în anul 2023, EcoContact a reușit să implementeze cu succes obiectivele și proiectele prestabilite grație suportului partenerilor de dezvoltare cu care împărtășim aceleași viziuni privind protecția mediului și asigurarea accesului la justiție de mediu.

În context, aducem mulțumiri și ne exprimăm recunoștința față de:

Suedia, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare, Institutul de Mediu de la Stockholm, Serviciul Forestier al Statelor Unite ale Americii (U.S. Department of Agriculture Forest Service), Uniunea Europeană, Participatio Environmental Policy Advisory Ltd, Programul EU4Environment, Banca Mondială, UNEP, Global Environment Facility, precum și tuturor partenerilor naționali și locali datorită cărora am realizat lucruri mărețe.

With funding from

**Suedia
Sverige**

**Austrian
Development
Cooperation**

Funded by
the European Union

EU4Environment
Green Economy in Eastern Partner Countries

Action implemented by:

WORLD BANK GROUP

**Umwelt
Bundesamt**

transfer

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation,
Nuclear Safety and Consumer Protection

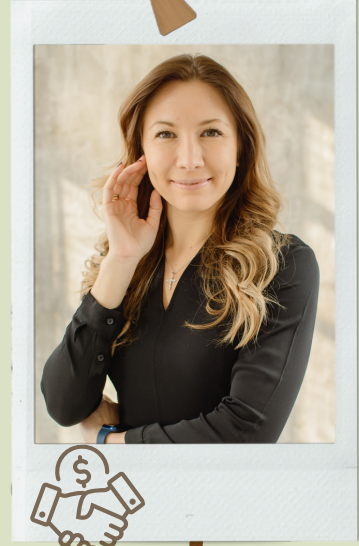

**global
environment
facility**
INVESTING IN OUR PLANET

PARTICIPATIO

Singuri putem face prea puțin; împreună putem face atât de mult.

(Hellen Keller)

office@ecocontact.md

+373 22 996 162

str. Vlaicu Pîrcălab 27/1
mun. Chişinău

